

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De gratia hominis & potentia ante casum. A. B. C

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

quadam interiori aspiratione, qua Dei præsentia contemplabatur: non tamen ita excellenter, sicut post hæc vitam sancti visuri sunt, neque ita in ænigmate qualiter in hac vita videmus.

De cognitione sui.

E

Porro sui cognitionem idem homo talem accepisse videtur, ut & quid deberet superiori, & quid æquali, & inferiori non ignoraret. Conditionem quoque suam & ordinem, scilicet qualis facta esset, & qualiter incedere deberet, quid agere, quid cavere, intellexit. Si horum notitiam non habuisset, non esset reus prævaricationis, neque seipsum cognovisset.

Vtrum homo præsciens fuerit eorum quæ sibi futura erant.

F

Si autem quaeritur, Vtrum homo scientiam habuerit eorum quæ circa eum futura erant, id est, si ruinam suam præsciens: & similiter præscierit bona quæ habiturus fuisset, si in obedientia perstitisset? Responderi potest, quod ei magis facienda indicta sunt, quam futura reuelata. Accepit enim scientiam & præceptum eorum quæ facienda fuerant, sed non habuit præscientiam eorum quæ futura erant, non fuit ergo homo præsciens sui casus, sicut & de angelo diximus. Quod Aug. super Gen. asserit, ratione utens quam supra posuimus. Hæc de scientia hominis quantum ad primum statum pertinet, dixisse sufficiat.

DE GRATIA HOMINIS, ET DE POTENTIA ANTE CASUM.

DISTINCT. XXIV.

A

De adiutorio per quod homo ante lapsum stare potuit. scilicet, de libero arbitrio in quan-

Nunc diligenter inuestigari oportet, quam gratiam vel potentiam habuerit homo ante casum: & vtrum per eam potuerit stare vel non. Sciendum est ergo, quod homini in creatione (sicut de angelis diximus) datum est per gratiam auxilium, & collata est potentia per quam poterat stare, id

id est, non declinare ab eo quod acceperat : sed non poterat proficere in tantum, ut per gratiam creationis sine alia mereri salutem valeret. Poterat quidem per illud auxilium gratiæ creationis resistere malo, sed non perficere bonum. Poterat tamen per illud bene viuere quodammodo, quia poterat viuere sine peccato : sed non poterat sine alio gratiæ adiutorio spiritualiter viuere quo vitā mereretur eternā. Vnde Au. in ench. Si fact⁹ est homo rect⁹, ut & manere in ea rectitudine posset, nō sine diuino adiutorio, & suo fieri peruersus arbitrio: vtrumlibet horum elegisset, Dei voluntas fieret vel ab illo, vel de illo. Et quia suam maluit facere voluntatem, quam Dei, de illo facta est voluntas Dei. Item in eodē, Sic hominem prius oportebat fieri, ut & bene posset velle, & male. Nec frustra, si bene: nec impune, si male. Idē quoq; in l. de correctione & gratia ait, Si hoc adiutorium vel Angelo vel homini cū primū facti sūt defuisset, quoniā nō talis natura facta erat, ut sine diuino auxilio posset manere si vellet: non vtique sua culpa cecidisset: defuisset quippe adiutorium, sine quo manere non posset: Idem, Dederat Deus homini bonam voluntatem, in illa quippe eum fecerat rectum: dederat adiutorium, sine quo non posset in ea manere si vellet, & per quod posset. Ut autem hoc vellet, in eius dimisit arbitrio. In eodem, Acceperat posse si vellet, sed non habuit velle quo posset, nā si habuisset, perseuerasset. His testimoniis euidenter monstratur, q̄ homo rectitudinē & bonā voluntatē in creatiōe accepit, & auxiliū quo stare poterat, alioquin nō sua culpa videretur cecidisse. *Qualis fuerit illa rectitudo, & bonitas voluntatis in qua creatus est.*

et ad alias potētias comparatur.

Aug. in Enchiridio, 10.

3. Cap. 107.

ad medium.

Idem habetur in 10. 7.

li. de correctione &

gratia c. 10.

e. 105. in

prin. & cap.

11. de corre-

ctione &

gratia.

Tomo. 7.

paulo superius de cor-

rectione &

gratia.

Ibid. paulo

inferius.

B

Sed quomodo rectam, & bonam voluntatem habuit homo, si per eam nec mereri vitam valuit, nec in ea stare voluit: quia nec aliquid mali ea tūc volebat

bat, & ad tempus stare voluit, sed non perseveranter, & ideo recta & bona fuit tunc voluntas hominis.

Oppositio contra illud quod dictum, hominem non potuisse proficere. C

Ad hoc autem quod diximus, hominem non potuisse proficere vel mereri per gratiam creationis, solet opponi sic. Per illud auxilium gratie creationis potuit stare in bono quod acceperat. Potuit ergo resistere tentationi. Sed resistere tentationibus atque suggestionibus malis, meritum est ac bonum remunerabile: Omne autem bonum meritum profectus est. Per gratiam ergo creationis proficere potuit sine adiectione alterius gratie. Ad quod dicimus, quia resistere malo, & non consentire tentationi, non fecisset illi meritum, etsi non consensisset: quia nihil in eo erat quod ad malum impelleret, sicut angelis qui non ceciderunt non fuerit meritum quod steterunt, id est, quod non corruerunt. Nobis autem meritum est aliquando si malum non facimus: sed resistimus: ibi duntaxat, ubi causa subest, quae nos id facere mouet: quae ex peccati corruptela proni sunt ad lapsum gressus nostri. Vbi autem non interuenit causa nos ad malum impellens, non meremur si ab eo declinamus. Declinare. n. a malo semper vitat poenam, sed non semper meretur palmam.

De adiutorio homini in creatione dato, quo stare poterat. D

Hic considerandum est, quod fuerit illud adiutorium homini datum in creatione, quo poterat manere si vellet. Illud utique fuit libertas arbitrii ab omni labe & corruptela immunis, atque voluntatis rectitudo, & omnium naturalium potentiarum animae sinceritas atque viuacitas.

De libero arbitrio. E

Liberum vero arbitrium est facultas rationis, & voluntatis, qua bonum eligitur gratia assistente, vel

*Responsio.
Quod resistere malo aliquando meritum est, aliquando non.*